

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KOSKEN NELJÄS VUOSI

**KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUKSEN TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2005**

RAILI HAAKI

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	3
2. MAAKUNNALLINEN SOSIAALIALAN KOKOAJA JA USKON LUOJA ..	4
2.1. Hyvät käytännöt esiin ja jakoon kuntakierroksella	5
2.2. Selkeällä viestinnällä pidetään verkostot kartalla.....	5
3. SOSIAALIPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN JA TUTKIMUSYHTEISTYÖ ALUSSA	6
4. KOSKEN HALLINNOSSA ON JÄRJESTÖENEMMISTÖ	7
5. KOSKE ON VERKOSTOITUNUT MYÖS MAAKUNNAN ULKOPUOLELLE	7
6. SOSIAALIALAN KEHITTÄMISHANKKEEN TOIMEENPANO KESKI- SUOMESSA VUONNA 2005	8
7. KIERTÄVÄ LASTENSUOJELUN ERITYISSOSIAALITYÖNTEKIJÄ KUNTIEN TUKENA.....	9
8. SOSIAALIASIAMIEHEN TOIMINTA.....	10
9. TOIMINTA-ALUEIDEN TYÖ	11
9.1. Lastensuojelutyö	11
9.2. Varhaiskasvatustyö	12
9.3. Vanhustyö	13
9.4. Vammaistyö	14
9.5. Päihdetyö	15
9.6. Koulutusyhteistyö	16
10. HANKETYÖ.....	17
10.1. Välittävät sukupolvet.....	17
10.2. Keski-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö	18
10.3. Läheisneuvonpitomenetelmän käyttöönotto Keski-Suomessa	18
10.4. Verkostoituva erityispäivähoito	19
10.5. Pelastetaan perhepäivähoito	20
10.6. Keski-suomalainen vammaispalveluiden toimintamalli.....	21
10.7. Soskes – kunnallisten sosiaalipalveluiden tietohallinnon kehittäminen Keski- Suomessa.....	21
LIITE 1	23
LIITE 2	24

1. JOHDANTO

Kun laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta astui voimaan vuoden 2002 alusta, oli Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistyksen palkkalistoilla suunnittelija ja projektityöntekijä. Sittemmin toiminta on laajentunut ripeästi. Vuonna 2005 Koskessa työskenteli vakinaisessa työsuhteessa 4 henkeä: johtaja Marja Heikkilä, suunnittelija Raili Haaki, sosiaaliamies Eija Hiekka sekä kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä Hannele Metsäranta. Hankerahoituksella Koskessa työskentelivät projektinvetäjä Johanna Moilanen ja projektipäällikkö Marja-Leena Saarinen. Tämän kuuden hengen miehityksen lisäksi Kosken henkilöstöön kuuluivat eri kuntien hallintoimien mutta Kosken koordinoimien neljän hankkeen työntekijät: projektipäälliköt Paula Korkalainen, Leena Halttunen, Maija Jääskeläinen, Auli Majuri-Naappi ja Pirkko Uuttu, projektisuunnittelija Ulla Hakola sekä kehittäjäsosiaalityöntekijät Riitta Siekinen ja Ansa Leinonen sekä lukuisia harjoittelijoita. Osaamiskeskuksen toimitilat muuttivat syyskuussa 2005 Matarankatu 6:sta osoitteeseen Matarankatu 4. Myös nykyiset tilat ovat vuokratut Jyväskylän Yliopistolta.

Kosken työn tavoitteiksi on asetettu

(1) Suuntaviivojen luominen pitkäjänteiselle kehittämistyölle; (2) Tieteellisen ja kokemuksellisen tiedon yhdistäminen; (3) Ammattitaidon parantaminen sosiaalialalla sekä (4) Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen.

Seuraavassa luodaan katsaus vuoden 2005 toimintaan ja tapahtumiin sekä etsitään vastausta kysymykseen: Palveliko toiminta asetettujen tavoitteiden saavuttamista? Arvioinnissa hyödynnetään 30.3.2005 järjestetyssä Kosken toiminnan arviointitilaisuudessa esitettyjä kommentteja sekä Kosken työntekijöille eri keskusteluissa kerrottua palautetietoa.

Kosken neljännen toimintavuoden päättyessä näyttäisi siltä, että Koske on toiminnallaan ollut vahvasti luomassa suuntaviivoja pitkäjänteiselle kehittämistyölle maakunnassa. Työelämän tarpeista lähteviä kehittämishankkeita on Kosken toimesta suunniteltu pyrkien viemään eteenpäin päättyneissä hankkeissa jo hyviksi havaittuja malleja ja kehittämisideoita on nivottu laajempiin kokonaisuuksiin. Hankkeiden suunnittelua ja Kosken toimintaa ohjaa hyvä tuntuma arjen asiakastyöhön sosiaaliamiehen ja kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän sekä hyvän kunta- ja järjestöyhteistyön kautta.

Tieteellisen ja kokemuksellisen tiedon yhdistämistä on tapahtunut jo osaamiskeskuksen suunnitelluvaiheesta lähtien, kun Kosken koolle kutsumissa työryhmissä ovat tutkijat ja käytännön ammattilaiset pohtineet sosiaalialan ilmiöitä saman pöydän ääressä. Koske on tarjonnut lukuisia keskustelufoorumeita ja tehnyt myös avauksia sosiaalialan soveltavan tutkimuksen määrittelyssä ja sosiaalisten innovaatioiden esiin nostamisessa. Varsinaiseen tutkimusyhteistyön toteutusvaiheeseen ei ole kuitenkaan vielä päästy lukuisista hyvässä yhteistyössä laadituista tutkimussuunnitelmista huolimatta. Syyinä tässä on sosiaalialan tutkimuksen rahoittajatahojen vähäisyys.

Ammattitaidon paranemista sosiaalialalla on vaikea näin lyhyellä aikavälillä todentaa, mutta esim. konsultaatiokäytäntöjen kehittämisellä, täydennyskoulutustarpeiden esiin tuomisella taikka työelämän ja oppilaitosten yhteistyön tiivistämisellä on ollut positiivista vaikutusta tämän tavoitteen suuntaan.

Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen on laaja-alainen tavoite. Osaamiskeskus on erityisesti vuoden 2005 aikana ollut mukana aluekehitystyössä mm. kunta- ja palvelurakennemuutosten kommentoinnin kautta. Sosiaalialan ohjelmatyö on pitkälti Kosken ansiosta linkittynyt muuhun maakunnalliseen suunnitteluun. Laajan hyvinvointivastuun ajatusta on näin saatu jonkin verran levitettyä muiden yhteiskunnallisten sektoreiden toimijoiden tietoisuuteen. Julkiseen keskusteluun Koske on kuitenkin osallistunut vasta vähän. Sosiaalipoliittisten teemojen esille tuominen mediassa tai tavallisen veronmaksajan ajatteluun vaikuttaminen ovat Kosken toiminnassa taka-alalla. – Voidaan myös kysyä, kuuluvatko nämä tehtävät varsinaisesti sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan ytimeen.

2. MAAKUNNALLINEN SOSIAALIALAN KOKOAJA JA USKON LUOJA

Kosken rooli koordinoivana ja välittävänä tahona on ollut erityisen tärkeä. Positiivista palautetta on saatu toiminnan vahvasta maakunnallisuudesta ja eri toimijoiden kokoamisesta yhteisten asioiden äärelle. Niin järjestöissä tehtävä kehittämistyö, kuin yliopistollinen opetus- ja tutkimustyökin ovat linkittyneet Kosken avulla tiiviimmin osaksi laajempaa sosiaalialan kehittämistä ja ympäröivää yhteiskuntaa. Koske on toiminut ansiokkaasti keskustelujen käynnistäjänä ja kumppanuushankkeiden synnyttäjänä. Osaamiskeskuksen on todettu tuovan sosiaalialalle yhteistä ääntä ja uskoa tilanteessa, jossa sosiaalipalveluiden asemaa myös kyseenalaistetaan yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Kosken kaiken toiminnan läpäisee vahva avoimuuden periaate. Koske on paikka, johon monien verkostojen ja työryhmien ansiosta kerääntyy paljon tietoa maakunnan sosiaalialan tilasta ja kehittämisestä sekä valtakunnallisista suunnitelmista. Siksi on tärkeää, että kertynyt tieto myös avoimesti välittyy eteenpäin. Kosken kaikki aineistot, kirjatut muistiot ja suunnitelmat ovat vapaasti saatavilla ja keskusteluihin voivat osallistua kaikki kiinnostuneet. Kosken vakituinen henkilökunta on tehtäviin nähden vähälukuinen, mutta pysyvä, mistä on saatu myös positiivista palautetta. Keski-Suomen maakunta on Kosken toiminta-alueena sopivan kokoinen, mikä edesauttaa toimijoiden välistä tuttuutta ja helpottaa asioiden hoitoa.

Kosken sisällöllisillä toiminta-alueilla koko osaamiskeskustoiminnan ajan kokoontuneita laajoja työryhmiä on edelleen pidetty tarpeellisina ja ne ovat jatkaneet toimintaansa. Vuoden 2005 aikana kokousten määrää tietoisesti vähennettiin ja asioita pyrittiin valmistelemaan entistä paremmin ja pidempien kokousten ansiosta päästiin syvällisempiin keskusteluihin. Eri ammattiryhmien työkokoukset ovat myös vakiinnuttaneet asemansa ja ne ovat tärkeitä maakunnallisen vertaiskonsultoinnin paikkoja. Koske toimi edelleen myös Keski-Suomen sosiaalijohdon työkokousten järjestäjänä ja koollekutsujana. Vuonna 2005 Työkokoukset järjestettiin 17.3. sekä 3.-4.11.

Vuoden 2005 aikana tiivistettiin keskisuomalaisten sosiaalialan säätiöiden ja Kosken yhteistyötä. Koske toimi tässä koordinaattorina ja ohjasi yhteisesti palkattua opiskelijaa, joka toteutti keskisuomalaisten sosiaalialan palvelusäätiöiden tutkimus- ja kehittämistoiminnan nykytilan kartoituksen ja tulevaisuuden yhteistoimintamallin raportoinnin. Selvityksen pohjalta valmistuu julkaisu vuoden 2006 alkupuolella.

Filosofiasta apua arvojen pohdintaan

Sosiaalialan normatiivinen perusta –seminaari järjestettiin 24-25.11.2005 Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen kanssa yhteistyössä. Yhteistyö käynnistyi vuonna 2004 Jyväskylän yliopiston Sosiaalisten innovaatioiden foorumin (SIF) ja Kosken järjestämän Ideasta sosiaalisiksi innovaatioksi –kilpailun tuloksena. Seminaarissa pohdittiin oikeudenmukaisuutta, hy-

vinvointia ja priorisoinnin eettistä perustaa. Tällaisen hyvinvointialan työn arvoperustan jäsentämisen todettiin toimivan suorastaan ammatillisena kuntoutuksena eikä vain täydennyskoulutuksena. Filosofien ja sosiaalialan ammattilaisten yhteistyötä tullaan jatkamaan osin seminaarialustusten pohjalta tehtävän julkaisun sekä jatko-seminaarin muodossa.

2.1. Hyvät käytännöt esiin ja jakoon kuntakierroksella

Vuonna 2005 aloitettiin Kosken kuntakierros. Edellinen vastaavanlainen kierros maakunnassa toteutettiin osaamiskeskuksen suunnittelutyön yhteydessä vuonna 2001. Nyt aloitetulla kierroksella on keskusteltu kuntien sosiaalitoimen eri sektoreiden ammattilaisten kanssa ja saatu arvokasta tietoa ajankohtaisista kuulumisista sekä kuntien tavoista tuottaa ja toteuttaa sosiaalihuollon palveluita. Erityisesti on keskusteltu sosiaalityön haasteista, organisoinnista ja roolista kunnissa. Tarkoituksena on ollut kerätä myös palautetta osaamiskeskustyöstä ja saada eväitä maakunnalliseen kehittämiseen. Vuoden 2005 aikana ehdittiin toteuttaa tällainen keskustelu 7 kunnan kanssa. Kuntakierrosta jatketaan vuoden 2006 aikana.

Jokaista kuntaa on myös pyydetty esittelemään kuntakierroksella erityisen hyvin toimiva työtapo tai palvelu. Näin kerätyt hyvät käytännöt on tarkoitus saada osaamiskeskuksen kautta laajempaankin tietoisuuteen. Tähän mennessä esille on tuotu hyvin toimivina malleina mm. räätälöidyt kehitysvammaisten asumis- ja päivätoimintapalvelut, erityislasten moniammatillinen kuntoutustoiminta, mielenterveyskuntoutujien päiväkeskus- ja tukiasumistoiminta järjestöyhteistyönä sekä hyvin toimiva lasten ja nuorten erityispalveluiden ja oppilashuollon palvelukokonaisuus.

2.2. Selkeällä viestinnällä pidetään verkostot kartalla

Jyväskylän yliopiston yhteisöviestinnän opiskelijat selvittivät sosiaalialan osaamiskeskuksen sidosryhmien näkemyksiä organisaation viestinnästä syksyllä 2005. Kohderyhmäksi valittiin Jyväskylän kaupungin ja lähikuntien sosiaalityöntekijät, koska heidän tavoittamisensa on käytännössä osoittautunut kaikkein haasteellisimmaksi. Haastatteluissa 14 sosiaalityöntekijää kertoivat kuitenkin kaikki kokevansa Kosken toiminnan hyödylliseksi ja tärkeäksi taustatueksi sosiaalialan kehittämisessä.

Viestikanavista sähköposti todettiin ylivoimaisesti parhaaksi. Kosken internetsivuilla oli kertonut vierailevansa säännöllisesti vain yksi vastaajista. Koske koettiin helposti lähestyttäväksi organisaatioksi ja työntekijät hyvin tavoitettaviksi. Tärkeäksi nähtiin tässäkin yhteydessä Kosken rooli välittäjänä. On tärkeää että joku kokoaa ja jakaa sosiaalialalla tarvittavaa tietoa ja ajankohtaista informaatiota esim. tapahtumista. Enemmän tietoa kaivattiin tutkimustuloksista. Esille tuotiin se, että Kosken suunnasta tulevan viestinnän tulisi tukea jaksamista eikä aiheuttaa ainakaan lisää työtä. Ruothonjuuritason ja rivityöntekijöiden huomioiminen esim. henkilökohtaisiin sähköposteihin tulevilla kutsuilla koettiin tärkeäksi. Tiedotuksen toivottiin olevan selkeää, ytimekästä ja ajantasaista.

Yhteisöviestinnän opiskelijat jatkavat työtään keväällä 2006 laatimalla Kosken ulkoisen viestinnän viestintästrategian.

Hyvin hoidetulla viestinnällä on Kosken toiminnassa ratkaiseva merkitys. Sosiaalialan kehittämisen yhä monimutkaistuvat verkostot ja uudenlaiset toimintakonseptit vaativat selkeää ja täsmällistä viestintää. Tässä Kosken yhä tärkeämpi rooli on ”pitää toimijat kartalla”, vetää yhteen asioita ja hahmottaa kokonaisuutta.

Vuoden 2005 aikana ylläpidettiin edelleen Kosken internetsivuja ja tehtiin niihin joitakin pieniä rakenteellisia uudistuksia. Tietojen päivittäminen olisi aika ajoin voinut tapahtua nopeammin, mutta pääpiirteissään Kosken sivut olivat ajan tasalla. Kotisivujen merkittävämpään kehittämiseen ei vuoden 2005 aikana panostettu, koska Soskes –hankkeen myötä on näköpiirissä laajemman maakunnallisen yhteisöverkon rakentaminen, jonka osana myös Kosken kotisivut tulevat uudistumaan.

Keskeisin viestikanava oli sähköposti, jonka kautta Koske toimitti erilaisten työryhmien materiaalit ja eri ammattiryhmiä koskevat tiedotteet. Informaatiota jaettiin sähköpostitse myös sosiaalijohtajien kautta, jotka ovat lupautuneet jakamaan tiedotteita edelleen omissa organisaatioissaan oikeille tahoille. Koska sähköpostiosoitteet ovat henkilökohtaisia, eri ammattiryhmien postituslistojen ajan tasalla pitäminen on osoittautunut vaikeaksi, vaikka olisikin tavoiteltavaa, että myös ruohonjuuritason työntekijät ovat henkilökohtaisesti viestien vastaanottajina. Varsinkin suuremmissa organisaatioissa viestien kulku eteenpäin taas on joskus epävarmaa. Tätä selittää osaltaan vastaanottajien saama sähköpostien suuri määrä taikka organisaatioiden sisäinen hierarkia, joka ”lokeroi” asiat tietyille henkilöille. Tämä sotii Kosken avoimuuden periaatetta vastaan.

Vuoden 2005 aikana ilmestyi Kosken tutkimuksia sarjassa yksi julkaisu: Leena Kurra: Kysyvä ei tieltä eksy – Sosiaalialan konsultaatiopalvelut ja niiden kehittäminen. Kosken tutkimuksia 3/2005. Kosken kotisivuille perustettiin myös arkisto, jonka otsikkona on ”Muita selvityksiä ja raportteja”. Tähän linkitetään maakunnallisesti kiinnostavia monisteita tai raportteja, jotka eivät ole Kosken sarjajulkaisuja.

Kosken sisäinen viestintä on myös tärkeätä hoitaa hyvin, koska osa työyhteisön väestä vaihtuu hankkeiden määräaikojen myötä. Yhteistä ymmärrystä Kosken toimintalogiikasta ja arvoista rakennetaan kuukausittaisissa henkilöstöpalaverissa sekä kaksi kertaa vuodessa toteutettavissa kehittämisspäivissä. Toisaalta Kosken toimintatapoja ei ole tarkasti strukturoitu ja ne myös muuttuvat ja kehittyvät kunkin työntekijän tuodessa toimintaan oman panoksensa. Hankkeissa työskentelee oman alansa asiantuntijoita, joille Kosken työyhteisön vapaa ilmapiiri mahdollistaa luovan toiminnan kehittämistyössään.

3. SOSIAALIPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN JA TUTKIMUSYHTEISTYÖ ALUSSA

Isojen linjojen sosiaalipoliittisen keskustelun ylläpitäjänä Koskella on vielä haasteita. Maakunnallisia strategioita ja linjauksia on tehty lähinnä hyvinvointialan sisällä. Vaikuttavampi toiminta tällä saralla vaatisi alueellisen tiedon parempaa hallintaa, kokoamista ja analysointia. Laajempi sosiaalipoliittinen vaikuttamistyö tai mediajulkisuuden saaminen on haasteellinen tehtävä.

Kosken suuntaan on esitetty toiveita tiiviimmästä tutkimusyhteistyöstä. Esim. ammatillisen lisensiaattikoulutuksen opiskelijoiden yhteys osaamiskeskustelyöhön on ehkä aktiivisempaa muissa osaamiskeskuksissa. Kehittämisyksikkötoiminnan myötä kytkennät tutkimukseen ovat vahvistumaan päin. Uusia yhteistyömahdollisuuksia tarjoavat myös toimintaansa aloitteleva Stakesin alueyksikkö ja jyvaskyläläisten filosofien osoittama kiinnostus hyödyntää tutkimustuloksiaan sosiaalialan arvo-pohdinnoissa. Tieteellisen tutkimuksen kytkeminen sosiaalialan kehittämiseen ei ole kuitenkaan Kosken toiminnassa mahdollistunut. Ammatillisille kertyvän tiedon teoreettinen analysointi on jäänyt vähäiseksi.

Kysymyksessä on myös valtakunnallinen pulma, kun sosiaalialan tutkimukselle ei tahdo löytyä rahoittajia. Mittava satsaus kehittämistoimintaan jää näin osin hyödyntämättä, ellei samalla tehdä kor-

keatasoista tutkimusta. Erityisesti käyttäjänäkökulmasta tehtyä arviointia ja palveluiden toiminnan tutkimusta. kaivattaisiin.

4. KOSKEN HALLINNOSSA ON JÄRJESTÖENEMMISTÖ

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n jäsenmäärä kasvoi vuoden aikana kahdella jäsenellä. Joulukuussa 2005 jäseniä oli yhteensä 45, joista 6 oppilaitosta, 24 kuntaa ja 15 järjestöä. Yhdistyksen hallitus kokoontui vuoden 2004 aikana 6 kertaa. Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 30.3.2005 jonka yhteydessä järjestettiin Kosken toimintaa arvioiva keskustelutilaisuus.

Koske on maamme yhdeksästä sosiaalialan osaamiskeskuksesta ainoa, jonka hallituksessa järjestöedustajat ovat enemmistönä. Yhdistyksen vuosikokouksessaan valitsemaan hallitukseen kuuluivat seuraavat jäsenet ja heidän varajäsenensä.

Puheenjohtaja : Risto Kortelainen, sosiaalijohtaja Jyväskylän maalaiskunta (Maija-Riitta Markkanen)

1. Raili Bäck-Kiianmaa, toiminnanjohtaja Pesäpuu ry (Christine Väliavaara)
2. Olli Ingervo, johtokunnan jäsen K-S kehitysvammaisten tuki ry (Markku Väätäinen, vammaistutkimuksen tukisäätiö)
3. Ritva Jokinen, hallituksen jäsen Talentia Keski-Suomi ry (Heljä Siitari)
4. Marja-Leena Kupila, sihteeri Jyväskylän seudun mielenterveysseura (Eila Kihlman)
5. Aarno Lehmusto, koulutuspäällikkö Jyväskylän AMK (Helena Mehtäläinen)
6. Juha Torkkeli, hallituksen jäsen K-S:n sosiaaliturva-yhdistys (Satu Hämäläinen)
7. Mikko Mäntysaari, varapuheenjohtaja, professori Jyväskylän Yliopisto (Jorma Hänninen)
8. Sakari Möttönen, kehitysjohtaja Jyväskylän kaupunki (Arja Aroheinä)
9. Aarne Kiviniemi, toiminnanjohtaja Sininauhaliitto (Elena Rokala)
10. Riitta Vanhanen, sosiaalijohtaja, Keuruun kaupunki (Raija Kolehmainen, Äänekosken kaupunki)

Hallituksen sihteerinä toimi osaamiskeskuksen suunnittelija Raili Haaki

5. KOSKE ON VERKOSTOITUNUT MYÖS MAAKUNNAN ULKOPUOLELLE

Valtakunnallisessa osaamiskeskusneuvottelukunnassa Keski-Suomen edustajana on toiminut johtaja Marja Heikkilä ja varajäsenenä hallituksen puheenjohtaja Risto Kortelainen. Osaamiskeskuksen työntekijät ovat osallistuneet osaamiskeskusten valtakunnalliseen verkosto- ja vertaistyöhön mm. osaamiskeskusjohtajien, lastensuojelun, vanhustyön ja varhaiskasvatuksen työkokouksiin.

Kosken työntekijät osallistuivat valtakunnallisille osaamiskeskuspäiville 25-26.8. Hattulassa ja Koske oli muiden osaamiskeskusten kanssa esillä Terve-Sos messuilla 25-26.5. Turussa.

Sosiaalialan kehittämishankkeen valtakunnallisen koordinaatioryhmän jäsenenä on toiminut johtaja Marja Heikkilä ja varajäsenenä hallituksen pj. Risto Kortelainen. Sosiaalialan kehittämishankkeen liittyvään sosiaalialan kehittämissyksiköiden kriteerejä valmistelevan työryhmän puheenjohtajana on toiminut marja Heikkilä.

Johtaja Marja Heikkilä ja hallituksen jäsen Sakari Möttönen ovat toimineet Stakesin Länsi-Suomen aluefoorumin jäseninä. Marja Heikkilä on toiminut Huoltaja –säätiön kunnallisen sosiaalipolitiikan asiantuntijaryhmän jäsenenä.

Johtaja Marja Heikkilä osallistui Huoltaja-säätiön apurahan turvin 4. – 6.7.2005 European Social Networkin järjestämään Euroopan sosiaalijohdon kongressiin Edinburgissa. kongressin aiheena oli: 'Putting People First: Partnership and Performance in Social Care and Health in a Changing Europe'.

Osaamiskeskuksen johtaja tai suunnittelija olivat nimettyinä seuraavien hankkeiden ohjaus- tai johtoryhmissä: Perhetalohanke (MLL), Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyhankkeen Keski-Suomen kehittämisryhmä (Länsi-Suomen lääninhallitus), Sosiaalipalveluyrittäjyyden kartoitus –tutkimus (JY, Taloustieteiden tiedekunta), PAKKA, Paikallinen alkoholipolitiikka –hanke (Stakes), ELVI, Keski-Suomen elämän virtapiirit –hanke (K-S sosiaaliturvayhdistys), Terveystieteiden tutkimuskeskuksen kehittämisestä koordinoiva johtoryhmä (Kansallisen terveyshankkeen alueellinen johtoryhmä), Keski-Suomen liiton hyvinvointistrategiaryhmä, Jyväskylän verkostokaupungin ja Keuruun seudun vanhustyön kehittämishanke ja Jyväskylän seudun Perhe- hanke.

Kansanedustaja ja sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan jäsen Aila Paloniemi vieraili Koskessa ja tutustui sen toimintaan 26.9.2005 ja Kosken henkilöstö kävi 7.12.2005 tutustumassa eduskuntaan hänen vierinaan.

Osaamiskeskuksen suunnittelija osallistui valtakunnallisille sosiaalityön tutkimuksen päiville 3.-4.2.2005 Tampereella.

6. SOSIAALIALAN KEHITTÄMISHANKKEEN TOIMEENPANO KESKI-SUOMESSA VUONNA 2005

Sosiaalialan kehittämishankkeen toimesta kommentoitiin Keski-Suomessa vuoden 2005 aikana Kunta- ja palvelurakennemuutoksen valmistelua, työstettiin vuoden 2006 alueellista toimintaohjelmaa sekä seurattiin valtionavustusta saaneiden hankkeiden etenemistä ja työstettiin uusia hankkeita.

Sosiaalialan kehittämishankkeen Keski-Suomen alueelliseen johtoryhmään on ollut nimettynä 25 jäsentä ja heidän varajäsenensä. Paikalla kokouksissa on ollut joka kerta liki 20 osallistujaa, mikä osoittaa että maakunnallinen sosiaalialan kehittämisestä koordinoiva foorumi on koettu tärkeäksi. Kokousten valmistelu sekä sosiaalialan kehittämishankkeen ja johtoryhmän toiminnasta tiedottaminen on ollut Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen vastuulla. Osaamiskeskuksen suunnittelija on toiminut myös johtoryhmän sihteerinä.

Alueellinen johtoryhmä piti vuoden 2005 aikana yhteensä neljä kokousta ja lisäksi kaksi yhteiskokousta maakunnallisen terveydenhuollon lähipalvelujen kehittämisestä koordinoivan johtoryhmän kanssa. Alueellisen johtoryhmän jäsenet kutsuttiin myös Keski-Suomen sosiaalijohdon ohella jouluksi työkokoukseen valmistelemaan kannanottoa kunta- ja palvelurakennemuutokseen liittyen.

Johtoryhmän kokouksissa vieraili ulkopuolisia alustajia. Vuoden aikana tutustuttiin mm. maakunnallisen palveluyrityksen uudistumisprosessiin Keskimaa osuuskunnan esimerkin valossa. Johtoryhmä kävi läpi Keski-Suomen liiton kokoamaa hyvinvointistrategiaa, yhdyskuntasuunnittelun sosi-

aalliset vaikutukset – tutkimushankkeen tuloksia sekä Sosiaali- ja terveysministeriön Hyvinvointivaltion rajat – hanketta. Yhdessä Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa järjestettiin 14.12.2005 ”Sosiaalipalvelut toimiviksi! – arviointifoorumi”. Jyväskylä Paviljongissa järjestetyssä seminaarissa käytiin läpi sosiaalialan kehittämishankkeen toimintaa ja mm. Keski-Suomen alueen erityispiirteitä ja hanketyön haasteita.

Sosiaalialan kehittämishankkeen alueellisen toimintaohjelman 2006 kokoamiseen panostettiin edellisvuotta enemmän. Ohjelmaa työstämään palkattiin alueellisen johtoryhmän toimintavaroilla kahdeksi kuukaudeksi opiskelija Anu Kari. Vuoden aikana tehtiin tiivistä yhteistyötä eri tahojen kesken ja Sosiaalialan kehittämishankkeen alueellinen toimintaohjelma, Terveystenhuollon järjestämissuunnitelma Keski-Suomessa sekä Keski-Suomen liiton Sosiaali- ja terveyspalvelujen strategia 2004 ja Maakunnallinen hyvinvointistrategia pyrittiin nivomaan samansuuntaisiksi. Kehittämistyötä jatketaan hankekauden loppuun Sosiaalialan kehittämishankkeen johtoryhmässä vuonna 2004 kiteytettyjen teemojen, ”*Sosiaalisen vastuun kantajien kokoaminen*” ja ”*Sosiaalialan modernisaatio*”, pohjalta. Periaatteet toimivat samalla myös kehittämistoiminnan yleisinä tavoitteina.

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen maakunnallisessa valmistelussa hyödynnettiin sosiaalialan kehittämishankkeen alueellisen johtoryhmän sekä myös maakunnan sosiaalijohdon näkemyksiä. Keskeisenä lähtökohdiana on tuotu esille kansalaisten omien voimavarojen vahvistaminen ja vastuullisuus omasta elämästä. Paikallisyhteisöllisyyteen ja vahvan kunnan järjestämismalliin perustuvan peruspalvelujen lähi- ja erityispalvelujen järjestämisen lisäksi tarvitaan modernilla tavalla verkostuneita maakunnallisia palveluja. Keski-Suomen maakunnassa kuntien sosiaalijohto on tehnyt yhteistyötä näiden asioiden eteenpäin viemiseksi. Myös Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuskella on kehittämistoiminnan rinnalla pienten kuntien kannalta tärkeitä erityispalvelujen, kuten lastensuojelun kiertävä erityissosiaalityöntekijä ja sosiaaliamiespalvelut 17 kunnalle.

Sosiaalialan kehittämishankkeen mukaista valtionavustusta saaneita hankkeita oli Keski-Suomessa toiminnassa vuoden 2005 aikana yhteensä 13. Kuntien väsymistä hankekehittämiseen kuvaa se, että vuoden 2005 aikana maakunnassa valmisteltiin vuoden loppuun mennessä lääninhallitukseen vain neljä hankehakemusta. (Luettelo hankkeista liitteenä)

Kehittämisyksikköjen rahoitusehdoista, kriteereistä ja toimintatavoista järjestettiin Kosken toimesta työkokous 30.8.2005. Loppuvuodesta kehittämisyksiköille työstettiin sisältöalueittain lukuisissa työkokouksissa. Sosiaali- ja terveysministeriöltä helmikuussa 2006 haettaviksi hankkeiksi valmisteltiin kahta hanketta. Nämä ovat Varhaiskasvatuksen maakunnallinen kehittämisyksikkö ja Päihdehuollon maakunnallinen kehittämisyksikkö.

7. KIERTÄVÄ LASTENSUOJELUN ERITYISSOSIAALITYÖNTEKIJÄ KUNTIEN TUKENA

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palvelua on tuotettu Kosken toimintana vuoden 2005 alusta lähtien. Työntekijänä on toiminut edelleen Hannele Metsäranta. Palvelu on lähtökohdaisesti tarkoitettu pienten ja keskisuurten kuntien lastensuojelutyön tueksi. Sitä on ollut kokeilu- luontoisesti tarjolla syksystä 2001 lukien vuoden 2004 loppuun osana kahden eri kehittämishankkeen toimintaa (Verkostoituvat erityispalvelut – hanke ja Vaikuttavuutta ja näkyvyyttä lastensuojelun avohuoltoon – hanke).

Syksyllä 2005 valmistui Johanna Hietamäen pro gradu – tutkielma, joka käsittelee kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän toimintaa.

Vuoden 2005 aikana 23 kuntaa (Hankasalmi, Joutsa, Jämsä, Jämsänkoski, Kangasniemi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Leivonmäki, Luhanka, Muurame, Multia, Petäjävesi, Pihtipudas, Pylkönmäki, Saarijärvi, Sumiainen, Toivakka, Viitasaari, Äänekoski) tekivät ostopalvelusopimuksen ja suurin osa sopimuskunnista (74 %) myös käytti palvelua.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palvelu on rajattu koskemaan lähinnä lastensuojelun avohuollon ja lapsen huoltolain piiriin kuuluvia kysymyksiä.

Kiertävää erityissosiaalityöntekijää on käytetty toimintavuoden aikana:

- konsulttina; puhelinkonsultaatiot ja henkilökohtaiset kontaktit kunnissa (n. 20 kontaktia sopimuskuntiin; muutama satunnainen puhelinkontakti maakunnan ulkopuolelle)
- työparina asiakastyössä ja –prosesseissa, isomman lastensuojelutyöryhmän jäsenenä tai verkosto -/yhteistyöpalaverien vetäjänä (5 huostaanottoa prosessia yht. 7 lasta; 1 huostaanoton purkuprosessi, 2 lasta; 3 avohuollon asiakastyö-/ls- tarpeen kartoitustyöskentelyprosessia yht. 8 lasta; 2 verkostokokousta yht. 3 lasta)
- huolto- ja tapaamisoikeusasioissa (3 sovittelutyöskentelyä, yht. 8 lasta)

Koulutusta on kysytty vähän, eikä ajatus uusien ja vähäistä työkokemusta omaavien sosiaalityöntekijöiden perehdytyskoulutuksesta ole saanut jalansijaa kunnissa. Täytäntöönpanosovittelua ei ole kysytty.

Kiertävän erityissosiaalityöntekijän käyttö oli alkuvuodesta 2005 runsasta, mutta kysyntä hiipui kesän ja alkusyksyn ajaksi. Loppuvuosi oli taas hyvän ”työllisyyden” aikaa. Hannele Metsäranta toimi sosiaaliamies Eija Hiekan kesälomansijaisena ja on sijaistanut häntä puhelinpäivystyksen hoidossa muinakin aikoina satunnaisesti. Hannele Metsäranta toimi myös osa-aikaisena sairaalomsijaisena lastensuojelun kehittämisyksikkö -hankkeessa, toisen kehittäjäsosiaalityöntekijän työparina loka- joulukuussa 2005.

Hannele Metsäranta osallistui loka –joulukuun aikana 2005 Stakesin valtakunnalliseen verkkokonsultaatiokokoukseen, joka toteutettiin Sosiaaliportissa. Hän oli yksi 5- henkisestä työryhmästä, joka työsti vastauksia lastensuojelun toimijoiden esittämiin kysymyksiin

8. SOSIAALIASIAMIEHEN TOIMINTA

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista tuli voimaan vuonna 2001. Laki painottaa sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksia, osallisuutta ja palvelun suunnitelmallisuutta sekä määrittää mm. moniammatillista yhteistyötä, salassapitoa ja tiedonsaantia. Asiakaslaki toi mukanaan sosiaalihuollon kehittämis- ja laadunvarmistusmenetelmiksi sosiaaliamies- ja muistutusjärjestelmät.

Koske on tuottanut sosiaaliamiehen palvelua vuodesta 2004. Aluksi mukana oli kaksitoista ja vuoden 2005 lopussa viisitoista keskisuomalaista kuntaa: Hankasalmi, Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Jämsänkoski, Korpilahti, Kuhmoinen, Laukaa, Leivonmäki, Luhanka, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Toivakka, Uurainen ja Viitasaari.

Sosiaaliamiehen työ painottui asiakastyöhön: sosiaalihuollon palveluista tiedottamiseen, selvittely- ja sovittelutyöhön sekä neuvontaan. Sosiaaliamies kävi kertomassa asiakkaan oikeuksista ja asiamestyöstä mm. järjestöjen tilaisuuksissa, päivätoimintaryhmissä ja sosiaalihuollon ammattilaisia kouluttavissa oppilaitoksissa. Sosiaaliamiehen selvityksen valmistuttua järjestettiin viestimille tiedotustilaisuus ja paikallisissa lehdissä käsiteltiin useita kertoja sosiaaliamiestyöhön liittyviä aiheita. Ammatillista tukea sosiaaliamies sai mm. lakikoulutuksista ja sosiaaliamiesten työko-

uksista. Maakunnallisia asiamiestapaamisia oli kaksi ja ne toteutettiin yhteistyössä Länsi-Suomen lääninhallituksen kanssa siten, että mukana oli sekä Keski-Suomen että Pirkanmaan sosiaaliasiamiehiä. Sosiaaliasiamies osallistui myös edunvalvontaan liittyvän moniammatillisen viranomaisyhteistyön kehittämisen ja koulutustilaisuuden järjestämiseen yhdessä Länsi-Suomen lääninhallituksen Jyväskylän palveluyksikön ja Jyväskylän maistraatin kanssa. Asiakaspalautetta hyödynnettiin myös monissa muissa koulutus- ja kehittämishankkeiden suunnittelutilanteissa.

Eri asioihin liittyviä yhteydenottoja asiakkailta tuli vuonna 2005 yhteensä 596 kpl, jonkin verran edellisvuotta (532) enemmän. Yleisimmin yhteydenotot koskivat toimeentulotukea (44 %), muuta neuvontaa (17 %), lastensuojelua (14 %) ja vammaispalvelua (10 %). Yhteyttä otettiin kaikista kunnista, mutta edellisen vuoden tapaan eniten Jyväskylästä (60 %), Jyväskylän maalaiskunnasta (10 %) ja Laukaasta (9 %). Suurin osa asioista oli selvitettävissä puhelimitse, mutta noin 15 % edellytti myös henkilökohtaista tapaamista joko asiamiehen toimistolla, asiakkaan kotona tai jossakin sosiaalihuollon toimipisteessä. Vuosittain tehtävä sosiaaliasiamiehen selvitys kuvaa tarkemmin sosiaalihuollon tilannetta ja asiakkaan asemaa kunnissa.

9. TOIMINTA-ALUEIDEN TYÖ

9.1. Lastensuojelutyö

Suunnitelmallisen lastensuojelutyön asiantuntemuksen kehittäminen koko maakunnan alueella

Kosken lastensuojelutyöryhmän puheenjohtajana toimi Lastensuojelun ja nuorisotyön palveluyksikön johtaja Ulla Kuittu Jyväskylän kaupungista. Työryhmän kokoonpano on liitteenä. Työryhmä koontui vuoden 2005 aikana 3 kertaa.

Vuoden 2005 erityisenä teemana oli perhetyön kehittäminen. Työryhmässä mm. käytiin läpi ja kommentoitiin perhehoidon valtakunnallisen selvityksen etenemistä ja sen esityksiä. Paljon työtä vaativat 13-14.10.2005 Jyväskylässä järjestetyt valtakunnalliset perhetukipäivät. Päivät toteutettiin Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän maalaiskunnan, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Kosken yhteistyönä. Osallistujina päivillä oli n. 300 perhetyön ammattilaista eri puolilta maata. Päivien yhteydessä julkaistiin myös päivien teeman nimellä kirja ”Voimaa perhetyöhön – Arjen tuki ja ammatilliset verkostot”.

Perheväkivaltaa kohdanneiden nuorten ryhmätoimintamallia oli työryhmälle esittelemässä Jyväskylässä toimivan moniammatillisen tiimin (Nuperin) edustajana Katja Mettinen. Lääninhallituksen koordinoimana toimii Keski-Suomen alueella Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyhankkeen kehittämisryhmä.

Valtakunnallisen lastensuojelun kehittämishankkeen etenemistä seurattiin ja kommentoitiin Keski-Suomessa tiiviisti. Alaryhmien tiedotteita ja materiaaleja jaettiin Kosken työryhmän kautta ja Keski-Suomen edustajana toimi Ansa Leinonen Alkuarviointi ja avohuollon työ –työryhmässä.

Ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä kehittävä ja tutkiva työryhmä toimi Kosken lastensuojelutyöryhmän alaryhmänä. Työryhmä työsti mm. ennaltaehkäisevän lastensuojelun määritelmää ja kokosi hyviä käytäntöjä ennaltaehkäisevän työn profiilin nostamiseksi.

Lastensuojelun kehittämissyksikön työ käynnistyi, kun hankkeelle saatiin valtionavustusta. Kosken lastensuojelutyöryhmä oli tiiviisti mukana hankkeen käynnistysvaiheessa, ennen hankkeen varsinaisen ohjausryhmän aloittaessa toimintansa.

Läheisneuvonpitomenetelmän käyttöönotto Keski-Suomessa –hanke aloitti toimintansa vuonna 2005. Hankkeen koulutuksiin osallistujat sekä hankkeen myötä toteutetut läheisneuvonpitoprosessit liittyivät kaikki lastensuojelun toimialueelle.

Lastensuojelutapahtumat ja koulutukset vuonna 2005

Vaikuttavuutta ja näkyvyyttä lastensuojelun avohuoltoon –hankkeen päätösseminaari ja lastensuojelun kehittämissyksikön työverstaas 28.1.2005.

Lasten seksuaalisen hyväksikäyttöepäilyn selvittämiseen työkalupakki koulutuspäivät sosiaalityöntekijöille 14.4., 28.4. sekä samansisältöiset koulutuspäivät 23.11. ja 30.11. Läninhallituksen ja Kosken yhteistyönä.

Ajankohtaista lastensuojelusta. Seminaari lastensuojelun työntekijöille ja kehittäjille järjestettiin Kosken, STM:n valtakunnallisen lastensuojelun kehittämissuhtelman, Jyväskylän yliopiston ja Länsi-Suomen lääninhallituksen kanssa yhteistyössä. 6.9.

Kosken lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen työryhmien yhteiskokous otsikolla ”Kuuluuko lasten ääni Keski-Suomessa?” 2.11.2005.

9.2. Varhaiskasvatustyö

Jaetun asiantuntemuksen pitkäjänteinen kehittäminen monimuotoisessa varhaiskasvatuksessa.

Kosken varhaiskasvatuksen työryhmä koordinoi maakunnallista varhaiskasvatustyön kehittämistä sekä suunnitteli ja järjesti eri yhteistyökumppaneiden kanssa seminaareja ja koulutustilaisuuksia. Työryhmä toimi reagoimalla ajankohtaisiin tärkeiksi katsomiinsa teemoihin eikä niinkään keskittymällä strategiatyöhön. Työryhmä kokoontui vuoden 2005 aikana kolme kertaa. Työryhmän puheenjohtajana toimi Marjo Martikainen Jyväskylän ammattikorkeakoulusta. Työryhmän kokoonpano on liitteenä. Työryhmaläiset määrittivät toiminnan tärkeimpiä anteja olevan käytännön tarpeista nousevien ”itujen” jalostaminen ja toimivien käytäntöjen tuottaminen käytäntöön esim. yhteisesti suunniteltujen hankkeiden kautta. Työryhmään osallistuminen ja sitä kautta maakunnallinen verkostoituminen on koettu arvokkaaksi. Työryhmätyöskentely halutaan jatkossakin säilyttää spontaanina ja mahdollisimman kevyesti strukturoituna, jolloin se on avointa, hedelmällistä ja kantavaa.

Valtakunnallinen sosiaalialan osaamiskeskusten varhaiskasvatuksen verkosto ”Voske” toimi vuonna 2005 aktiivisesti. Kosken edustajina verkoston toimintaan osallistuivat kehittämishankkeiden projektipäälliköt.

Vuosi 2005 oli kahden laajan varhaiskasvatuksen kehittämishankkeen viimeinen toimintavuosi. Molemmissa Kosken koordinoimissa hankkeissa työskenteli kaksi projektipäällikköä. Pelastetaan perhepäivähoito –hanke toteutettiin vuosina 2004-2005 (Sosiaalialan kehittämishankkeen valtionavustus) sekä Verkostoituva erityispäivähoito –hanke vuosina 2003-2005 (Rahoitus syrjäytymisuhan alaisten lasten ja nuorten palveluihin suunnatusta valtionavustuksesta). Hankkeiden toi-

mesta kehitettiin eri puolilla maakuntaa varhaiskasvatustyön sisältöjä ja rakenteita sekä tehtiin samalla myös osaamiskeskusta tutuksi varhaiskasvatuksen toimijoille. Hankkeiden saaman palautteen perusteella erityisen tyytyväisiä ovat kentän työntekijät olleet verkostoitumisen, vertaistuen ja kuntarajat ylittävän keskusteluyhteyden mahdollistumisen hankkeiden koulutusten ja toimintojen avulla. Kummankin hankkeen loppuraportit ovat saatavissa Kosken kotisivuilta.

Vuoden 2005 aikana käynnistyi Jyväskylän seudun PERHE-hanke (2005-2007) neljän kunnan ja Mannerheimin lastensuojeluliiton Keski-Suomen piirin yhteisenä hankkeena. Koske on ollut aktiivisena toimijana hankkeen suunnittelussa ja ohjausryhmätyöskentelyssä sekä koordinoanut hanketta arvioivan tutkimussuunnitelman työstämistä.

Vuonna 2005 järjestetyt tilaisuudet

Vuoden 2005 aikana valmisteltiin maakunnallista varhaiskasvatuksen kehittämisyksikköä järjestämällä useita maakunnallisia ja seutukunnallisia työkokouksia. Hankkeeseen tullaan hakemaan sosiaalialan kehittämishankkeen valtionavustusta Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöltä helmikuussa 2006.

Kuntien varhaiskasvatus-suunnitelmien työstämisen tueksi järjestettiin aiheesta yhdessä lääninhallituksen kanssa Varhaiskasvatuksen teemapäivä 17.5.2005.

Elämän säröjä ja käännekohtia – Varhaiskasvattaja lapsen kokemuksen kuulijana ja perheen tukijana –koulutuspäivä toteutettiin yhteistyössä lääninhallituksen, Pesäpuu ry:n ja Tuettu suru-hankkeen kanssa 21.11.2005. Päivässä tuotiin esille keinoja ja käytännön työskentelymalleja erilaisissa riskiolioissa elävien lasten auttamiseksi.

Järjestettiin Pelastetaan perhepäivähoito ja Verkostoituva erityispäivähoito hankkeiden päätösseminaari 22.11.

9.3. Vanhustyö

Hyvän vanhuuden mahdollistaminen laadukkaalla vanhustyöllä, jossa ikääntynyt on oman elämänsä keskeisin asiantuntija.

Kosken vanhuspalveluiden työryhmän puheenjohtajana aloitti vuoden 2005 aikana Pauliina Takala Telkänpesän palvelukeskuksesta. Varapuheenjohtajaksi on nimetty Marja-Liisa Kokko Jyväskylän ammattikorkeakoulusta. Työryhmän kokoonpano on toimintakertomuksen liitteenä. Työryhmä kokoontui vuoden 2005 aikana kolme kertaa. Työryhmä on jalkautunut pitämään kokouksia eri paikoissa ja samalla on tutustuttu mm. Jämsän sosiaali- ja terveysalan oppilaitokseen, Telkänpesän Palvelukeskukseen ja Jyväskylän kaupungin Keljon vanhainkotiin. Työryhmä on päässyt samalla tutustumaan näihin toimipisteisiin ja niiden kuulumiset ovat kytkeneet työryhmän työskentelyä tiiviimmin arjen hoivatyön ilmiöihin. Työryhmä on palvellut osallistujia etenkin eri tahojen kuulumisten vaihtamisen foorumina ja yhteisen pohtimisen paikkana.

Keski-Suomessa oli vuonna 2005 toiminnassa viisi sosiaalialan kehittämishankkeen valtionavustusta saavaa vanhuspalveluiden kehittämishanketta. Koske koordinoi eri puolilla maakunnassa toteutettavien seudullisten kehittämishankkeiden vuoropuhelua. Hankkeiden projektipäälliköt osallistuvat Kosken vanhuspalveluiden työryhmän kokouksiin ja kaikille avoin vanhustyön seutuhankkeiden väliarviointipäivä järjestettiin 22.11.2005. Sekä hankkeiden vetäjät että niissä mukana toimivat

kuntien ammattilaiset ovat kokeneet tällaisen vuoropuhelun hyödylliseksi ja se on mahdollistanut hyvien käytäntöjen jakamisen.

Työryhmä on seurannut kokouksissaan gerocenter –säätön perustamista ja suunnitelmia sekä Jyväskylän verkostokaupungin ja Keurusseudun kuntien vanhuspalveluiden kehittämishankkeen etenemistä.

Koske on järjestänyt edelleen vuonna 2005 maakunnallisia työkokouksia avopalveluista vastaaville sekä päiväkeskusohjaajille. Molempien työntekijäryhmien työkokouksia järjestettiin yksi keväällä ja yksi syksyllä. Ohjelma kuhunkin työkokoukseen rakennettiin osanottajista kootun pienen työryhmän ideoinnin pohjalta. Käsittelyssä oli näin arkityöstä nousevia ajankohtaisia teemoja. Teemoja olivat mm. päiväkeskustyön laatu, vapaaehtoistyön rooli päiväkeskuksissa, kotipalvelun asiakkaiden psyykkisen toimintakyvyn kysymykset, esimiehenä toimimisen haasteet, päihdeongelmat ja vanhus-ten kotihoito ja suoritteiden kirjaaminen ja tilastointi.

Teemaseminaari ”Vanhuus ja yksinäisyys” järjestettiin Kosken vanhuspalvelutyöryhmän ja Jyväskylän verkostokaupungin ja Keurusseudun kuntien vanhuspalveluiden kehittämishankkeen yhteistyönä 7.4.2005. Tapahtumapaikkana oli Jämsän sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan oppilaitos. Seminaarista saatiin hyvin positiivista palautetta. Se kokosi niin ammattilaisia kuin ikäihmisiäkin kuuntelemaan asiantuntijapuheenvuoroja ja keskustelemaan tärkeästä ajankohtaisesta yhteiskunnallisesta ilmiöstä.

Valtakunnallisen osaamiskeskusten vanhustyön kehittäjien tapaamiseen 22.4.2005 osallistui Kosken suunnittelija. Myös Kosken työryhmän edustajia kutsuttiin mukaan ja tässä roolissa kokoukseen osallistui myös Gerocenter suunnittelija Aila Pikkarainen.

9.4. Vammaistyö

Vammaispalveluiden maakunnallisten toimintamallien kehittäminen

Kosken *vammaispalvelutyöryhmä* kokoontui vuoden 2005 aikana neljä kertaa. Sen puheenjohtajana toimi Helena Mehtäläinen Jyväskylän ammattikorkeakoulusta. Työryhmän kokoonpano on toimintakertomuksen liitteenä. Vammaispalvelutyöryhmä on toiminut keskustelufoorumina ja yhdyssiteenä eri yhteistyötahojen välillä sekä seurannut aktiivisesti vammaispalvelua kehittävien hankkeiden etenemistä maakunnassa. Tiiviisti seurattiin esim. Jyväskylän ammattiopiston hallinnoimaa maakunnan oppilaitosten yhteistä Valo –hanketta, jonka tavoitteena on kehittää koulutuksen työelämä- lähtöisyyttä ja ammatillista osaamista vammaistyössä. Lisäksi työryhmän kokousteemoina ovat olleet mm. kehitysvammaisten perhehoidon kehittäminen, sosiaaliamiehen katsaus ja vammaispalveluiden seudulliset ratkaisut Jämsässä ja Viitasaarella. Työryhmä seurasi Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain yhteen sovittamista tutustumalla valtakunnallisiin selvityksiin.

Vammaispalvelutyöryhmän koordinoimana jatkettiin edelleen maakunnallisten vammaispalvelutyöntekijöiden työkokousten järjestämistä. Erilliset työkokoukset kehitysvamma-alan työntekijöille ja vammaispalvelulain mukaisiin asioihin keskittyen järjestettiin siten, että järjestelyistä vastasivat kunkin kokouspaikan kunnan edustajat. Kuntoutusohjaajat ovat lisäksi järjestäneet maakunnallisia työkokouksia itseohjautuvasti.

Vammaistyössä Kosken läheisenä kumppanina on toiminut Keski-Suomen vammaispalvelusäätö, jonka toimintana aloitti vuonna 2005 Ray:n rahoittama vammaispalveluiden ohjaus- ja neuvonta-

palveluita kehittävä hanke. Vammaispalvelusäätiön työntekijät toimivat Kosken kanssa samoissa tiloissa mikä on mahdollistanut luontevan yhteistyön.

Vammaispalveluiden keskisuomalainen toimintamalli –hankkeen voimin työstettiin Keski-Suomen kehitysvammaispalveluiden uudelleen organisoimista ja Suojarinteen kuntayhtymän toiminnan päättymistä.

Kosken työryhmän ja pienemmän työryhmän voimin työstettiin vuoden aikana kuulo- ja puhevammaisten tulkkipalvelujen kehittämiseksi hankesuunnitelmaa. Kehittämishanke todettiin kuitenkin kuntien taholta liian kapea-alaiseksi ja loppuvuodesta valmisteltiin hankehakemus ”Vammaispalveluiden sosiaalityön ja verkostoituneen erityisosaamisen kehittämishanke”, jonka yhtenä sisältönä ovat myös tulkkipalveluja tarvitsevien asiakasryhmien palveluiden kehittäminen. Hankehakemus jätettiin joulukuun lopussa lääninhallitukseen ja sille odotetaan sosiaalialan kehittämishankkeen valtionavustusta. Vammaispalveluiden maakunnallisen kehittämissyksikön rakentaminen siirrettiin vuodelle eteenpäin.

Koske oli mukana suunnittelemassa Vammaisfoorum tapahtumaa, joka järjestettiin Jyväskylän vammaisneuvoston ja lääninhallituksen kanssa yhteistyössä 10.11. Tilaisuus toimi samalla Jyväskylän vammaisneuvoston 30–vuotis juhlena.

Jyväskylän seudun vammaisten asumispalveluiden järjestämisestä kutsuttiin koolle neuvottelutilaisuus 12.4.2005. Tilaisuudessa kartoitettiin viiden kunnan palveluiden tilanne ja tulevaisuuden suunnitelmat. Tilaisuuden tuloksena todettiin, että seutukunnalle tarvitaan yhteisiä pelisääntöjä ja ratkaisuja mm. tilapäishoidon ja tukiasumisen järjestämiseen sekä kilpailuttamiseen ja hinnoitteluun. Tulevaisuuden visioimista ja seudullista näkökulmaa työstämään koottiin kuntien edustajista pienempi työryhmä

9.5. Päihdetyö

Päihdehuollon koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinoiminen

Maakunnan päihdepalveluiden kehittämistyötä koordinoiva *Keski-Suomen päihdefoorumi* jatkoi toimintaansa vuoden 2005 aikana pitäen kolme kokousta. Aiemmin toiminnassa olleet alatyöryhmät eivät juurikaan, tutkimustyöryhmää lukuun ottamatta, toimineet vuoden 2005 aikana.

Päihdefoorumin puheenjohtajana toimi Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiön toimitusjohtaja Jussi Suojasalmi. Kosken rooli foorumin koordinoijana ja kokousten valmistelijana vahvistui vuoden 2005 aikana kun se määriteltiin selkeästi Kosken päihdehuollon toimialaryhmäksi. Keski-Suomen päihdefoorumin tehtävänä oli päihdehuollon kokonaisuuden kehittäminen Keski-Suomessa, hankkeiden seuranta ja arviointi ja sen todettiin voivan toimia myös erikseen sovittavien hankkeiden ohjausryhmänä.

Päihdefoorumi käsitteli ajankohtaisia päihdehuollon kehittämishankeideoita ja kommentoi hakeusten valmistelua. Esillä olivat mm. Päihdepalvelusäätiöön perustettu kehittämissyksikkö, Säilöön otettujen hoitoonohjaus, päihdeviestinnän kehittäminen, Jämsän seudun päihdepalvelujen uudelleen organisoimista sekä maakunnallinen strategiatyö.

Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen päihderyhmä vieraili Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiössä 2.2.2005. Tapaamisen teemana oli mm. Kosken toimintaan tutustuminen sekä osaamiskeskusten verkottuminen päihdetyön kehittämiseksi.

Loppuvuodesta valmisteltiin maakunnallisen päihdehuollon kehittämissuunnitelma –hankehakemusta. Käytännössä uudistettiin jo edellisvuonna laadittua hakemusta, joka ei tuolloin saanut rahoitusta.

Päihdehuollon tutkimushanketta valmisteltiin vuoden aikana eri tahojen yhteistyönä. Työn tuloksena valmistui vuoden 2006 alkupuolella Suomen Akatemialle jätettävä tutkimushankehakemus liittyen ikääntyvien ennaltaehkäisevään ja kuntouttavaan päihdetyöhön. ”Alcohol use and meanings in times of transition during”. Tutkimuksesta vastaa sosiaaligerontologian professori Jyrki Jyrkämä

9.6. Koulutusyhteistyö

Sosiaalialan koulutuksen ja työelämän yhteyksien ylläpito maakunnan alueella

Kosken *koulutusyhteistyöryhmän* puheenjohtajana toimi Leila Tuominiemi Jyväskylän yliopiston varhaiskasvatuksen laitokselta. Koulutusyhteistyöryhmä kokoontui vuoden 2005 aikana kolme kertaa. Työryhmän kokoonpano on toimintakertomuksen liitteenä. Työryhmän aktiivisimpia toimijoita ovat olleet oppilaitosten edustajat ja kuntien ja käytännön työelämän edustajat ovat osallistuneet kokouksiin vähemmän. Työryhmätyöskentely on näin palvellut erityisesti oppilaitosten ja oppiainesten keskinäisen yhteistyön tiivistymistä. Keskeisen teeman vuoden 2005 toiminnassa ovat olleet työelämän tarpeiden ennakointi, käytännön opetuksen kehittäminen sekä täydennyskoulutuksen koordinointi. Vuoden 2005 aikana työryhmä perehtyi kokouksissaan lisäksi mm. Sosiokulttuurisen työn keskus –ajattelusta valmisteilla olevan pro gradu –työn edistymiseen, täydennyskoulutusvelvoitteen palautumiseen sosiaalihuoltolakiin sekä uuden sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuksia säätelevän lain täytäntöönpanoon.

Työelämän tarpeiden ennakointi

Seminaari koulutus- ja osaamistarpeiden ennakoinnista ”Mitä sosiaali- ja terveysalan töissä pitää huomenna osata?” järjestettiin 10.11.2005 Kosken koulutusyhteistyöryhmän toimesta. Seminaariin osallistui yli 70 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaista ja sen ajankohtaisuudesta ja tiedollisesta annista saatiin erittäin positiivista palautetta. Tulevaisuuden koulutus- ja osaamistarpeiden tarkastelua tullaan työryhmän toimesta edelleen pitämään maakunnassa esillä.

Käytännön opetuksen kehittäminen

Osaamiskeskusten yhteistyönä toteutettiin vuoden 2005 aikana selvitys, jossa koottiin työpaikkojen näkemyksiä opiskelijoiden käytännön opetus- ja työharjoittelujaksoista. Hankkeesta vastasi Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan sosiaalialan osaamiskeskus, Pikassos. Kosken alueella toteutettiin kaksi työpaikkahaastattelua. Selvityksen tulokset on julkaistu raporttina Pikassoksen julkaisusarjassa ja ne tulevat suuntaamaan valtakunnallista kehittämistyötä jatkossa.

Täydennyskoulutuksen koordinointi

Kosken kotisivuilla ylläpidettiin edelleen keväällä 2004 avattua täydennyskoulutuskalenteria. Tarkoituksena on koota maakunnan sosiaalialan täydennyskoulutustarjontaa yhdestä kalenterista löytyväksi. Kalenterin tarpeellisuus todettiin yhä ilmeisemmäksi täydennyskoulutusvelvoitteen palautuessa sosiaalihuoltolakiin. Ongelmana oli kuitenkin se, että varsin harva koulutuksen järjestäjä vielä käytti Kosken sivuja omaan tiedottamiseensa. Osasyynä tähän oli liian vähäinen informointi koulutuksen järjestäjien suuntaan.

10. HANKETYÖ

10.1. Välittävät sukupolvet

Kosken kannatusyhdistyksen hallinnoima ja RAY:n rahoittama Välittävät sukupolvet -hanke alkoi 1.3.2005. Hankkeessa kehitetään vuosina 2005–2007 ehkäisevän lastensuojelun ja yhteisötyön vapaaehtoistoimintaa sukupolvien verkostoja hyödyntäen. Hanke jatkaa Sukupolvet verkoksi -projektin (2002–2004) työtä. Keskeinen teema on sukupolvien välinen mentorointi ja sukupolvityö. Pilottialueita ovat Jyväskylä, Jämsä ja Jämsänkoski, Keuruu, Saarijärvi, Viitasaari ja Pihtipudas sekä Äänekoski.

Hankkeen ohjausryhmä koottiin keväällä 2005. Vuoden aikana ryhmä kokoontui kaksi kertaa. Projektin työntekijöiden ja projektin toteuttamisen ja seurannan tueksi koottiin syksyllä 2005 myös projektiryhmä, joka kokoontuu projektin loppuun saakka keskimäärin 5–6 kertaa vuodessa. Vuonna 2005 hankkeessa työskenteli kokoaikainen projektinvetäjä sekä yksi osa-aikainen ja määräaikainen projektityöntekijä.

Hankkeessa ammatti- ja vapaaehtoistoimijoiden verkostot sekä projektin työntekijät kehittävät mentoroinnin ja sukupolvityön paikallisia ja alueellisia toimintamalleja. Vuonna 2005 hankkeessa keskityttiin toiminnan suunnitteluun ja alueellisten /paikallisten toimintamallien kehittämiseen sekä hankkeen tutuksi tekemiseen paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Hankkeesta raportoitiin Sosiaali- ja terveysturvan päivillä elokuussa 2005 Jyväskylässä ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun järjestämällä Perhetyön kehittämispäivillä huhtikuussa 2005. Paikallisesti ja alueellisesti toimintaa esiteltiin muun muassa sosiaali- ja kasvatustieteiden opiskelijaryhmille ja opettajille maakunnan oppilaitoksissa; Jyväskylän kaupungin Vapaaehtoistoiminnan keskuksen vapaaehtoistoiminnan peruskurssien osallistujille; erilaisissa paikallisissa vapaaehtoistoiminnan tapahtumissa ja Kosken koordinoimassa maakunnallisessa ehkäisevän lastensuojelun työryhmässä.

Hankkeen etenemisessä merkittävässä roolissa ovat kuusi alueellista /paikallista työryhmää, jotka koottiin vuoden 2005 aikana. Työryhmät, jotka jatkavat toiminnan suunnittelu- ja seurantatyötä hankkeen päättämiseen asti, ovat moniammatillisia ja monitoimijaisia ja niiden kokoonpano vaihteli vuonna 2005 viidestä viiteentoista henkilöön. Vuoden aikana järjestettiin yhteensä 20 työryhmän suunnittelukokousta. Kukin työryhmä kokoontui keskimäärin kolme kertaa.

Jyväskylässä jatkettiin vuonna 2005 aikuisystävätoimintaa. Keltinmäen, Keljon, Myllyjärven ja Mäyrämäen alueella hankkeeseen osallistui vuoden aikana yhteensä 30 lasta tai nuorta ja vapaaehtoisia aikuisia 31. Lapsille perheineen ja vapaaehtoisille järjestettiin vuoden aikana kolme yhteistä toimintapäivää tai tapahtumaa: luontopäivä, teatteriretki ja joulutapahtuma. Kussakin tapahtumassa oli 35–55 osallistujaa. Vuoden aikana toteutettiin kaksi vapaaehtoisten perehdytyskoulutusta, joihin osallistui 20 henkilöä. Toimintaan lähti mukaan vuoden aikana 17 uutta vapaaehtoista. Aikuisystävälle järjestettiin säännöllistä (työn)ohjausta ja vertaistapaamisia, vuoden aikana yhteensä kuusi kertaa eli keskimäärin joka toinen kuukausi.

Vuonna 2006 tavoitteena on saada valitut toimintamallit käyttöön kussakin pilottikunnassa /alueella. Toiminnan käynnistymisen tueksi hankkeeseen palkataan projektinvetäjän lisäksi kolme osa-aikaista ja määräaikaista työntekijää vuoden 2006 alussa.

Hankkeessa haasteena on kehittää ja ottaa käyttöön erityisesti lapsille /nuorille sopivia palautteenanto- ja toiminnan arviointimenetelmiä. Haasteena on myös hankkeen kokonaisarvioinnin

suunnittelu ja toteutus, etenkin mahdollisuudet ulkoiseen arviointiin sekä kehitettyjen toimintamallien juurruttamis- ja vakiinnuttamistyö Keski-Suomessa.

10.2. Keski-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö

Keski-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö –hankkeelle myönnettiin valtionavustusta ajalle 1.7.2005 -31.10.2007. Hankkeen yhteistyökumppaneina ovat Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Karstula, Kinnula, Laukaa, Muurame, Pihlajavesi, Pylkönmäki, Saarijärvi, Sumiainen, Suolahti, Uurainen, Viitasaari, Äänekoski, Perhehoitolitto ry, Pesäpuu ry, Pelastakaa lapset ry, Keski-Suomen ensi ja turvakoti, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Hanke toimii KOSKEN tiloissa ja sitä hallinnoi Jyväskylän kaupungin sijaishuoltoyksikkö.

Hankkeen kehittäjäsosiaalityöntekijänä aloitti lokakuussa sosiaalityöntekijä Riitta Siekkinen. Työntekijävaihdosten vuoksi hankkeessa toimi osa-aikaisena sijaisena kiertävä erityissosiaalityöntekijä Hannele Metsäranta. Joulukuussa toiseksi kehittäjäsosiaalityöntekijäksi valittiin sosiaalityöntekijä, opettaja Pia Lahtinen. Hankkeen ohjausryhmään valittiin edustajat ja varaedustajat kaikista hankkeen yhteistyötahoista. Ohjausryhmä kokoontui syksyllä 2005 kaksi kertaa. Lisäksi kehittäjäsosiaalityöntekijöiden tukena toimi hallinnollinen tukiryhmä, joka kokoontui syksyllä 2005 yhden kerran. Hankkeen ensimmäisen toimintakauden (1.7.2005 -31.12.2005) tavoitteiksi oli asetettu hankkeen käynnistämisen ja työntekijöiden palkkauksen lisäksi

- a) kehittämissyksikkörakenteen synnyttäminen sekä yksikkönä että verkostoituen,
- b) lastensuojeluprosessin ja palvelurakenteen solmukohtien, palveluiden aukkojen ja eri toimijoiden roolien alustava mallinnus ja
- c) monitoimijaisen työryhmien kokoaminen prosessin eri vaiheisiin.

Kehittämissyksikkörakenteen edellytyksiä luotiin osallistumalla STM:n Valtionapuhankkeiden työkokouksiin, Osaamiskeskusten lastensuojeluverkoston tapaamisiin sekä Sosiaalialan kehittämissyksikköiden työryhmän kriteeristökokoukseen.

Lastensuojeluprosessin ja palvelurakenteiden tarkastelu aloitettiin hankkeessa mukana olevien toimijoiden tapaamisilla. Tapaamisissa kartoitettiin toimivia maakunnallisia lastensuojelun käytäntöjä ja kehittämistarpeita. Hankkeessa olevien järjestöjen ja muiden toimijatahojen kanssa syvennettiin yhteistyön edellytyksiä tapaamisissa.

Lastensuojeluprosessin mallintamiseen liittyvä ensimmäinen monitoimijainen teemaryhmä aloitti työskentelynsä. Sen teemoina olivat huostaanoton purkuprosessin mallintaminen ja siihen liittyvä vanhemmuuden arviointi. Jyväskylän kaupungin Sijaishuoltoyksikön kanssa pidetyssä työkokouksessa kartoitettiin sijaishuoltoon liittyviä kehittämistarpeita. Lisäksi hankkeessa aloitti Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen, sosiaalityön oppiaineen hallinnonharjoittelija 20 päivän harjoittelujakson.

10.3. Läheisneuvonpitomenetelmän käyttöönotto Keski-Suomessa

Läheisneuvonpitomenetelmän käyttöönotto Keski-Suomessa –hanke käynnistyi vuonna 2005. Hanketta hallinnoi Saarijärven kaupunki ja muut pilottikunnat ovat Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Karstula ja Muurame. Kaksivuotisessa hankkeessa toimii osa-aikaisena projektikoordinaattorina Minna Kontio sekä läheisneuvonpidon koollekutsujana Eero

Pyykkö. Hanketta vie osaltaan eteenpäin aktiivinen ohjausryhmä, jossa kaikki pilottikunnat sekä yhteistyökumppanit ovat edustettuina. Ohjausryhmä kokoontui vuoden 2005 aikana neljä kertaa. Tämän lisäksi hankkeelle koottiin pienempi tukiryhmä, jossa käydään läpi konkreettisia tapauksia ja läheisneuvonpitojen organisoimista. Vuonna 2005 työskentelyn pääpaino oli koulutuksessa ja menetelmän pilotoinnissa. Hankkeen tiimoilta järjestettiin seuraavat koulutukset: Läheisneuvonpito-menetelmään ja sen käyttöön orientoiva koulutus 20. ja 21.4.2005 (kaksi samansisältöistä koulutusta) ja Läheisneuvonpidon koollekutsujakoulutus 21. – 22.9.2005.

Kiinnostus läheisneuvonpitomenetelmää kohtaan on herännyt ja moni kunta on halukas kokeilemaan sitä käytännössä. Varsinaisten läheisneuvonpitojen toteuttaminen ja maakunnallisen koollekutsujapanikin rakentaminen pääsee käyntiin kunnolla vasta vuoden 2006 puolella koulutusten jälkeen. Koulutusten myötä kunnissa on heräämässä kiinnostus läheisneuvonpitomenetelmää kohtaan.

Vuonna 2005 vietiin loppuun kaksi läheisneuvonpitoa, joista jälkimmäisen seurantakokous on helmikuussa 2006. Lisäksi on ollut muutamia tapauksia, joissa perheet ovat itse ottaneet verkostot käyttöön, joten varsinaista läheisneuvonpitoa ei ole koettu tarpeelliseksi. Perheelle oli annettu läheisneuvonpidosta esitteitä ja eräs perhe oli halunnut mukaan läheisneuvonpitoon, joten asiakkaiden tietoisuus menetelmää kohtaan on kasvanut.

10.4. Verkostoituva erityispäivähoito

Verkostoituva erityispäivähoito-hankkeessa jatkettiin jo aloitettua aikaisempaa päivähoidon palveluiden ja päivähoidon henkilöstön osaamisen kehittämistä. Painopiste oli henkilöstön yksikkökoh- taisessa konsultoinnissa, vertaistukitoiminnassa, erilaisissa yhteistyökokouksissa ja työnohjauksessa. Ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen puuttuminen olivat moniammatillisen yhteistyön keskeisiä kehittämisen kohteita. Hankkeen aikana perustetut moniammatilliset peruspalvelutiimit alkoivat juurtua osaksi kuntien palvelujärjestelmää. Yhteistyön kehittämiseksi järjestettiin useita työkokouksia kunnissa, seutukunnissa ja maakunnallisesti. Tällaisia olivat muun muassa erikoissairaanhoidon, terapeuttien, Kelan ja päivähoidon yhteiset työkokoukset.

Lastensuojelun pilottityötä levitettiin käytäntöön. Päivähoidon henkilöstö tutustui erilaisiin tapoihin järjestää varhaisen tuen palveluita. Tutustuttiin lisäksi lapsen arviointiin, hoidon ja kasvatuksen suunnittelua ja toteuttamista tukeviin pedagogisiin menetelmiin ja työtapoihin työpajoissa, koulutustilaisuuksissa ja tutustumiskäynneillä. Tällaisia olivat mm. VARSU-koulutus, opintokäynti Espoon päivähoitoon ja kuntakohtainen Verkostomainen työote asiakastyön tueksi – perheneuvolan ohjaus. Lisäksi jatkettiin ryhmäkonsultaatio- ja muuta edellisinä vuosina käynnistynyttä pilottitoimintaa.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun toteuttama moniammatillisen yhteistyön koulutus päättyi MONITORILLA -seminaariin helmikuussa. Seminaarissa esitellyt koulutuksen tukemat kunta- ja yksikkökoh- taiset kehittämishankkeet koottiin Kumppanuus ja moniasiantuntijuus erityispäivähoidossa - julkaisuksi.

Hanke oli mukana myös järjestämässä lääninhallituksen ja muiden toimijoiden kanssa Keski-Suomen kuntien päivähoidon työtekijöille VASU -päivää, Elämän säröjä ja käännekohtia – tilaisuutta ja osallistui Jyväskylän yliopiston ja NMI:n järjestämille Hyvä alku elämälle –messuille. Hankeseminaari Ajankohtaista päivähoidossa järjestettiin huhtikuussa. Tässä seminaarissa oli puhujina STM:n ja STAKES:n edustajat. Yhtenä teemana seminaarissa oli huolen puheeksi ottaminen.

Vuoden aikana osallistuttiin lisäksi valtakunnallisiin osaamiskeskusten varhaiskasvatuksen työntekijöiden verkostokokouksiin ja Kosken kuntakierrokseen.

Hankkeen tuloksia esiteltiin lääninhallituksen järjestämässä hankkeiden kuulemistilaisuudessa syyskuussa. Hankkeen arviointia toteutettiin haastatteleamalla hankkeeseen osallistuneita päivähoidon työntekijöitä, lomakekyselyllä ja tilaisuuksista kerätyillä palautteilla. Palautteissa hanke todettiin hyödylliseksi ja sen aikana käynnistetyille toiminnoille toivottiin jatkoa ja vakiintumista.

Hankkeen päätösseminaari järjestettiin yhdessä Pelastetaan perhepäivähoito-hankkeen kanssa. Hankkeen loppuraportti on luettavissa Kosken sivuilla. Raportissa on kuvattu hankkeen aikana käynnistynyttä kehittämistyötä, pilottitoimintaa ja esitelty saavutettuja tuloksia. Hanke päättyi 31.12.2005.

10.5. Pelastetaan perhepäivähoito

Hankkeen työntekijöinä toimivat projektipäälliköt Maija Jääskeläinen ja vuoden 2005 alusta aloittanut Auli Majuri-Naappi. Vuosi 2005 oli hankkeessa tavoitteiden selkiytymisen ja toiminnan aikaa. Kaikki tavoitteet tähtäsivät perhepäivähoidon laadun turvaamiseen ja kehittämiseen. Tavoitteiden selkiyttämisen jälkeen nousivat keskeisiksi asioiksi perhepäivähoitajien ammatillisuuden lisääminen ja tukeminen, mahdollisuudet vertaistukeen sekä hoitajille että ohjaajille, hoitajien palkkausjärjestelmän muutoksesta tiedottaminen sekä ryhmäperhepäivähoidon aseman selkiyttäminen, perhepäivähoidon ohjauksen kehittäminen ja julkisuustyön tekeminen. Näihin tavoitteisiin on pyritty vastaamaan järjestämällä erilaisia tilaisuuksia, tapahtumia, pienryhmiä ja pajatyöskentelyä.

Syksyn 2005 aikana kerättiin palautetta hankkeessa mukana olleilta tahoilta: perhepäivähoidon esimiehiltä, perhepäivähoitajilta ja yhteistyökumppaneilta. Palautteeseen teki hajontaa se, miten paljon kunnassa oli osallistuttu hankkeeseen. Suurin osa esimiehistä oli sitä mieltä, että hankkeella oli ollut ainakin jonkin verran vaikutusta tavoitteina oleviin asioihin. Erityisesti hankkeella koettiin olleen vaikutusta perhepäivähoitajien ammatillisuuteen ja perhepäivähoidon julkisuuteen ja näkyvyyteen. Sekä esimiehet että perhepäivähoitajat pitivät antoisimpina asioina hankkeessa perhepäivähoitajille järjestettyjä tilaisuuksia, perhepäivähoidon näkyvyyden lisääntymistä ja profiilin kohottamista sekä vertaistukea. Myös projektipäälliköiden osallistumista kunnan toimintaan ja tukea pidettiin valtaosin hyvänä asiana.

Hankkeen tehtävänä on ollut antaa tukea sekä luoda väyliä ja mahdollisuuksia perhepäivähoidon kehittämistyöhön ja vertaistukeen yhdessä kuntien työntekijöiden kanssa toimien. Lyhyen hankkeen aika ei riittänyt hankkeen aikana aloitettujen tai edelleen vahvistettujen asioiden juurruttamiseen vaan se työ jäi kuntien vastuulle. Uusien hoitajien rekrytointityö on haasteellinen tulevaisuuden tehtävä, kuten myös ns. hiljaisen tiedon siirtyminen nykyisiltä perhepäivähoitajilta uusille hoitajille.

Hankkeen loppuraportti ilmestyi joulukuussa 2005 Kosken raporttisatjassa ja on saatavissa Kosken kotisivuilta.

10.6. Keski-suomalainen vammaispalveluiden toimintamalli

Keski-suomalainen vammaispalveluiden toimintamalli -hanke päättyi 2005. Hanke toteutettiin vuosina 2004-2005. Hankkeelle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet ja maakunnassa luodaan vammaispalveluiden hajautettua mallia.

2005 valmisteltiin Suojarinteen kuntayhtymän laitospalveluiden siirtämistä Keski-Suomen vammaispalvelusäätiölle niin, että palveluista kehitetään asumisen avopalveluita. Vammaispalvelusäätiö ja Suojarinteen kuntayhtymä laativat kokonaisuudelle siirtymäaikataulun. Nykyiset Suojarinteen toiminnat hajautuvat kuntiin ja Keski-Suomen vammaispalvelusäätiölle vuoden 2006 loppuun mennessä. Siirtymävaihe aloitettiin yhteistyössä asukkaiden kotikuntien, vammaispalvelusäätiön ja kuntayhtymän henkilöstön kanssa

Hajautetun mallin toteutuminen edellyttää erityisosaamisen kehittämistä, joka myös jalkautuu seutukuntiin. Hajautetun mallin tueksi Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö aloitti syksyllä 2005 maakunnallisen Ray:n rahoittaman Ohjaus- ja neuvontapalvelu -projektin. Projektin tavoitteena on kehittää palvelu, jolla turvataan maakunnan vammaispalvelun erityisosaaminen ja sen välittäminen seutukuntien tarpeiden mukaisesti.

Toimintamallihanke on toiminut yhteistyökumppanina useissa kehittämissyhteistyöhankkeissa:

- Tulkkipalvelujen kehittäminen maakuntaan
- Valo, vammaistyön laatuohjelma hanke ammattioppilaitosten kanssa
- Consoc EU-hanke, jonka tavoitteena on tukea vammaisia osallisiksi yhteiskunnan palveluista

10.7. Soskes – kunnallisten sosiaalipalveluiden tietohallinnon kehittäminen Keski-Suomessa

SosKes – Kunnallisten sosiaalipalveluiden tietohallinnon kehittäminen Keski-Suomessa -hanke käynnistyi elokuussa 2005. Hanke on osa kansallista vuosina 2003–2007 toteutuvaa sosiaalialan kehittämissuunnitelmaa ja laatuun ensimmäinen koko Keski-Suomen kattava sosiaalihuollon tietoteknologiahanke. Hankkeen rahoittajia ovat Sosiaali- ja terveysministeriö, Keski-Suomen liitto ja Keski-Suomen kunnat.

SosKes – Kunnallisten sosiaalipalveluiden tietohallinnon kehittäminen Keski-Suomessa – hanke tavoittelee koko maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden tiedonkulun ja yhteistyön parantamista. Hankkeen tavoitteena on erityisesti sosiaalialan tietoteknologian käytön edistäminen ja hyödyntäminen seuraavilla osa-alueilla:

- Keski-Suomen alueen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyössä ja verkottumisessa
- henkilöstön osaamisen ja työolojen kehittämisessä
- sosiaalihuollon ammattilaisten tiedon hyödyntämisessä, tietopohjan laajentamisessa ja tiedon käytettävyyden edistämisessä sekä tietotarpeeseen vastaamisessa
- Keski-Suomen alueen sosiaalialan palveluiden tarjonnassa, saamisessa ja laadun turvaamisessa

Hankkeen tuotos on Keski-Suomen sosiaalialan ammattilaisille ja asiakkaille tarkoitettu internetissä toimiva yhteisöverkko. Vuoden 2005 aikana hankesuunnitelma täsmentyi siten, että hankkeessa yhdistetään syntyvä yhteisöverkko ja Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen jo olemassa olevat Internet-sivut (www.koske.jyu.fi) saman osoitteen alle.

Vuonna 2005 hankkeessa aloitettiin yhteisöverkon sisällön määrittely yhteistyössä kuntien edustajien kanssa. Yhteisöverkon sisältöä suunnitellaan ja rakennetaan ensisijaisesti sosiaalialan ammattilaisille: Yleisen sosiaalialan tiedon lisäksi yhteisöverkkoon kootaan tietoa lastensuojelun ja vanhus- sekä vammaispalvelujen alueilta. Yhteisöverkosta voivat myös muut sosiaalipalveluista kiinnostuneet löytää muun muassa maakunnan sosiaalipalvelujen ajankohtaisia asioita, yhteystietoja, tietoja kehittämishankkeista sekä koulutus- ja tapahtumakalenterin.

Lisäksi vuonna 2005 hankkeessa aloitettiin selvitys alueellisten sosiaalihuollon tietoteknologian kehittämistarpeiden ja henkilöstön tietotekniikkaosaaminen kartoittamiseksi sekä yhteistyö Kosken, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen ja Keski-Suomen vammaispalvelusäätiön kanssa sähköisen konsultaation edistämiseksi.

Jyväskylän maalaiskunnan hallinnoima hanke päättyy 31.12.2006.

LIITE 1

Sosiaalialan kehittämishankkeen mukaiset hankkeet

Vuoden 2005 aikana Keski-Suomessa toiminnassa olleet, aiemmin alkaneet hankkeet
(hallinnoija alleviivattu):

- Ikääntyen maaseudulla – seudullinen vanhuspalveluiden toimintamalli (2004–2006) (Saarijärvi, Kannonkoski, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pylkönmäki, Saarijärven-Karstulan th ky) (STM)
- Jämsän seudun vanhustenhuollon palvelurakennemuutoksen toteuttaminen (2004–2006) (Jämsänkoski, Jämsä, Jämsän seudun th ky) (LSLH)
- Keskisuomalainen vammaispalvelujen toimintamalli (2004–2005) (Jyväskylän maalaiskunta, Jyväskylä, Jämsä) (LSLH)
- Pelastetaan perhepäivähoito (2004–2005) (Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Karstula, Keuruu, Kivijärvi, Kyyjärvi, Laukaa, Suolahti, Äänekoski) (LSLH)
- Vanhuspalveluiden palveluprosessien kehittäminen ja ikäihmisten kotona asumisen tukeminen (2004–2005) (Viitasaari, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Pylkönmäki, Saarijärvi, Saarijärven-Karstulan th ky) (LSLH)
- Vanhusten palvelurakenteen uudistaminen, palvelujen varmistaminen kuntayhteistyönä (2004–2005) (Laukaa, Hankasalmi, Konnevesi) (LSLH)

Vuonna 2005 alkaneet valtionavustusta saaneet hankkeet
(hallinnoija alleviivattuna):

- Jyväskylän seudun Perhe-hanke (2005–2007) (Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Muurame, Laukaa) (STM)
- Jyväskylän verkostokaupungin ja Keurusseudun kuntien vanhuspalveluiden kehittämishanke (2005–2007) (Jyväskylä, Hankasalmi, Jyväskylän maalaiskunta, Keuruu, Laukaa, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen, Keuruun-Multian terveydenhuollon ky, Palokan terveydenhuollon ky) (LSLH)
- Keski-Suomen lastensuojelun kehittämissyksikkö (2005–2007) (Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Karstula, Kinnula, Laukaa, Muurame, Pihtipudas, Pylkönmäki, Saarijärvi, Sumiainen, Suolahti, Uurainen, Viitasaari, Äänekoski) (STM)
- Lasten päivähoitopalvelujen seudullinen kehittäminen (2005–2007) (Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Laukaa, Muurame, Uurainen) (LSLH)
- Läheisneuvonpito-menetelmän käyttöönotto Keski-Suomessa (2005–2006) (Saarijärvi, Jyväskylä, Jyväskylän maalaiskunta, Karstula, Muurame) (LSLH)
- SosKes - Kunnallisten sosiaalipalveluiden tietohallinnon kehittäminen Keski-Suomessa (2005–2006) (Jyväskylän maalaiskunta) (STM)
- Säilönotettujen hoitoonohjaus (2005–2006) (Jyväskylä) (LSLH)

Vuoden 2005 loppuun mennessä jätetyt hankehakemukset

- Vammaispalveluiden sosiaalityön ja verkostoituneen erityisosaamisen kehittämishanke. Hallinnoijana Jyväskylän maalaiskunta. Muut yhteistyökunnat Jyväskylä, Jämsä, Suolahti, Keuruu.

- Sosiaalipäivystyksen maakunnallinen järjestäminen Keski-Suomessa. Hallinnoijana Uurais-
ten kunta. Mukana maakunnan kunnat kattavasti.
- Jämsän seudun perhepalvelukeskus. Hallinnoija Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayh-
tymä. Muut yhteistyökunnat Jämsä, Jämsänkoski, Kuhmoinen
- Päihdehuollon lähialuepalveluiden kehittäminen. Hallinnoija Palokan terveydenhuollon
kuntayhtymä. Muut yhteistyökunnat Jyväskylän maalaiskunta, Toivakka, Uurainen, Petäjä-
vesi.

LIITE 2

Työryhmien kokoonpanot 2005

Kosken lastensuojelutyöryhmä

1. Arponen Aino	Lääninhallitus
2. Boelius-Tikka Tarja	Ensi- ja turvakotien liitto
3. Bäck-Kiianmaa Raili	Pesäpuu ry
4. Haaki Raili	Koske
5. Heikkilä Marja	Koske
6. Keränen Saara	Pelastakaa Lapset ry
7. Ketola Jari	Perhehoitoliitto
8. Kuittu Ulla (pj)	Jyväskylä
9. Kuronen Marjo	Jyväskylän yliopisto
10. Kummala Jaana	Jämsä
11. Leinonen Ansa	Jyväskylä, perhetukikeskus
12. Markkanen Outi	Suolahti
13. Metsäranta Hannele	Koske, kiertävä erityissosiaalityöntekijä
14. Nieminen Pirjo	Laukaa
15. Ollila Pertti	Ammatilliset perhekodit
16. Orellana Pepe	Jopo-projekti
17. Lähdesmäki Leena (varaj.)	Jopo-projekti
18. Pekonen Meeri	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
19. Pollari-Urrio Paula	Jyväskylä, sijaishuoltoyksikkö
20. Rantasila Leena	Perheneuvola
21. Suutala Hillevi	Äänekoski, perhetukikeskus

Kosken varhaiskasvatustyöryhmä

1. Adenius-Jokivuori, Merja	Jyväskylä, kasvatustoiminnan ohjaaja
2. Aroheinä, Arja	Jyväskylän kaupunki
3. Eerola-Pennanen, Paula (varaj.)	Yliopisto, varhaiskasvatuksen laitos
4. Eronen, Tuija (varaj.)	Suolahti, päivähoito
5. Haaki, Raili	Koske
6. Halttunen, Leena	Verkostoituva erityispäivähoito hanke
7. Heikkilä, Marja	Koske
8. Katajavuori-Vartiainen, Marjut (varaj.)	Amk, varhaiskasv, lastensuojelu, perhetyö
9. Kirjavainen, Yrjö	Suolahti, päivähoito
10. Koistinen, Aila	Meidän Jyväskylä kasvatusyhteistyö, Jyväskylä
11. Korkalainen, Paula	Verkostoituva erityispäivähoito hanke
12. Lehtinen, Anja-Riitta	Yliopisto, varhaiskasvatuksen laitos
13. Luukkonen, Ilmi	Hankasalmi
14. Martikainen, Marjo	Ammattikorkeakoulu, varhaiskasvatus
15. Mattila, Seija	Jyväskylän kaupunki, päivähoito
16. Mustonen, Päivi (varaj.)	Hankasalmi, sosiaalityö
17. Pelkonen, Hanna-Maija	Maalaiskunta, päivähoito
18. Rantala, Anja	Yliopisto, erityispedagogiikka
19. Toivonen, Arja	Äänekoski, erityispäivähoito (vep-johtor.)
20. Vesterinen, Eeva-Liisa	(Aino Arposen sijainen) Läninhallitus
21. Viholainen, Helena	Niilo Mäki Instituutti
22. Vulli, Paula	Keuruu
23. Välivaara, Christine (pj)	Pesäpuu ry

Kosken vanhustyöryhmä

1. Haaki, Raili (siht.)	Koske
2. Heikkilä, Marja	Koske
3. Heikkilä, Tuula	Jyväskylän sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitos
4. Hirsiaho, Aimo	Länsi-Suomen Lääninhallitus
5. Jyrkämä, Jyrki (varaj.)	Jyväskylän Yliopisto, sosiaaligerontologia
6. Karhula, Sirkka	Jyväskylän kaupunki
7. Ketola, Maija (varaj.)	Jyväskylän aikuiskoulutuskeskus
8. Kokko, Marja-Liisa	Jyväskylän Ammattikorkeakoulu
9. Leinonen, Anu	Jyväskylän Yliopisto, sosiaalityö, sosiaaligerontologia
10. Leppäaho, Kirsti	Karstulan kunta
11. Lyyra, Tiina-Mari (varaj.)	Jyväskylän Yliopisto, Gerontologian tutkimuskeskus
12. Mutanen, Leena	Jyväseudun Omaishoitajat ry
13. Oksa, Marjatta (varaj.)	Muuramen vanhusneuvosto
14. Pikkarainen, Aila	Jyväskylän yliopisto, Gerontologian tutkimuskeskus
15. Salminen, Marjatta	Jyväskylän kaupunki, seutukunnallinen hanke
16. Salonen, Kaarina (varaj.)	Muuramen vanhusneuvosto
17. Siivonen, Satu	Jämsän sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitos
18. Suomi, Asta	Jyväskylän Ammattikorkeakoulu
19. Takala, Pauliina (pj)	Palvelukeskus Telkänpesä

Kosken vammaistyöryhmä

1. Haaki Raili	Koske
2. Heikkilä Marja	Koske
3. Hiltunen Marja	Suojarinteen kuntayhtymä
4. Hirsiaho Aimo	Länsi-Suomen lääninhallitus
5. Jokinen Pirkko	Jyväskylän maalaiskunta
6. Lehtinen Armi	Jämsän kaupunki
7. Lehtovaara Pirjo	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
8. Mehtäläinen Helena (pj)	Jyväskylän AMK
9. Ohvo Eira	Konneveden kunta
10. Parviainen Seija	Jyväskylän kaupunki
11. Saarinen Marja-Leena (siht)	Vammaispalvelusäätiö
12. Väättäinen Markku	Jyväskylän yliopisto
13. Yksjärvi Leena	Invalidiliitto ry

Keski-Suomen päihdefoorumi

1. Arvaja Erkki toiminnanjohtaja, Jyväskylän katulähetys ry
2. Boelius Tarja ensikodin johtaja, Keski-Suomen ensi- ja turvakoti ry, Pidä kiinni – projekti
3. Eskola Kari terveystieteiden lääkäri, Keuruun-Multian terveydenhuollon ky
4. Heikkilä Marja johtaja, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
5. Hänninen Jorma sosiaalityön lehtori, Jyväskylän yliopisto
6. Inkeroinen Mika nuorisotyöntekijä, Äänekosken kaupunki
7. Keikkala Sirkka K-S tukihenkilö, kansallinen terveyshanke
8. Kesänen Minna sosiaalityöntekijä, Jyväskylän kaupunki Nuorten erityispalvelut
9. Keuramo Riitta puheenjohtaja, A-Kiltojen liitto ry
10. Kinnunen Seija johtaja, Nuorten päihde- ja huumeiden tiimi
11. Kolehmainen Raija sosiaalijohtaja, Äänekosken kaupunki
12. Korhonen Marketta sosiaalivastaava, Länsi-Suomen lääninhallitus
13. Koski Jarmo J. ylilääkäri, Jyväskylän avoterveydenhuolto
14. Kosonen Ulla tutkija, Jyväskylän katulähetys ry
15. Kultalahti Marianna toiminnanohjaaja, A-kiltojen liitto ry
16. Lahtinen Kaisa vs.johtaja, Jämsän A-klinikka
17. Lehmusto Aarno sosiaalialan koulutuspäällikkö, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
18. Lindqvist Tuija tutkija, Stakes Jyväskylän alueyksikkö
19. Lukkarinen Jorma johtava hoitaja, Joutsan terveydenhuollon kuntayhtymä
20. Markkanen Outi vs. sosiaalijohtaja, Suolahden kaupunki
21. Muhonen Jyrki projektivastaava, YAD
22. Mäkinen Tytti päihdetyöntekijä, Viitasaaren kaupunki
23. Männikkö Timo psykiatrian ylilääkäri, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
24. Passi Keijo johtava sosiaalityöntekijä, Jyväskylän maalaiskunta
25. Peura Marja-Leena päihdehoitaja, Laukaan kunta
26. Pirttijärvi Eero kehittämispäällikkö, Jyväskylän päihdepalvelusäätiö
27. Saarinen Kirsi terveystieteiden lääkäri, Ääneseudun terveydenhuollon ky
28. Salmikuukka Sinikka vastualueen esimies, Äänekosken päihdekliniikka
29. Sompa Mauri päihdehuollon johtaja, Jyväskylän kaupunki
30. Suojasalmi Jussi toimitusjohtaja, Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiö
31. Suominen Marjatta sosiaalijohtaja, Kinnulan kunta
32. Tynjä Riitta sosiaalityöntekijä, Jyväskylän kaupunki
33. Viitaniemi Tuomo ylikomisario, Jyväskylän poliisi

Kosken koulutusyhteistyöryhmä

1. Arponen, Aino	Länsi-Suomen Lääninhallitus
2. Astikainen, Anne	Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto
3. Haaki, Raili	Koske
4. Heikkilä, Marja	Koske
5. Katajavuori-Vartiainen, Marjut	Jamk, kasvatus ja sosiaalipedagogiikka
6. Kontio, Marja-Liisa	Jyväskylän sos.- ja terveysturvan oppilaitos
7. Koskela, Helky	Yliopisto, sosiaalityö
8. Kuisma, Johanna (varaj.)	Jyväskylän kaupunki
9. Laukkanen, Jukka (varaj.)	Jyväskylän kaupunki
10. Lepänjuuri, Aini (varaj.)	Ammatillinen opettajankorkeakoulu
11. Mehtäläinen, Helena	Jamk, erityiskasvatus ja vammaistyö
12. Mäkinen, Hannu	Yliopisto, täydennyskoulutuskeskus
13. Nyrönen, Anneli	Jyväskylän kaupunki
14. Passi, Keijo	Jyväskylän maalaiskunta
15. Pylkkä, Outi	Ammatillinen opettajankorkeakoulu
16. Raiski, Tuula-Leena	Jamk, kehittämissyksikkö
17. Raivio, Jukka T	Lääninhallitus, sivistysosasto
18. Riihimäki, Pirjo	Joutsan kunta
19. Salpakoski, Ritva (varaj.)	Jyväskylän maalaiskunta
20. Suomi, Asta	Jamk, Kehittämissyksikkö
21. Suominen, Marjatta	Kinnulan kunta
22. Tuominiemi, Leila (pj)	Yliopisto, varhaiskasvatus